Категорія справи № **333/116/25: Кримінальні справи (з 01.01.2019); Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку; Воєнні злочини.**
Надіслано судом: **12.06.2026.** Зареєстровано: **12.06.2026.** Забезпечено надання загального доступу: **16.06.2026.**
Номер судового провадження: **1-кп/333/322/26**
Номер кримінального провадження в ЄРДР: **22024080000001664**

Єдиний унікальний номер справи 333/116/2

Номер провадження 1-кп/333/332/2

ВИРОК

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

08 червня 2026 року   місто Запоріжжя

Комунарський районний суд міста Запоріжжя у складі:

головуюча - суддя ОСОБА_1 ,

за участю: секретаря судового засідання ОСОБА_2 , ОСОБА_3 ,

ОСОБА_4 ,

прокурорів ОСОБА_5 , ОСОБА_6 ,

захисників обвинувачених - адвокатів ОСОБА_7 , ОСОБА_8 ,

представника потерпілих - адвоката ОСОБА_9 ,

розглянувши у відкритому судовому засіданні кримінальне провадження №22024080000001664 від 06 листопада 2024 за обвинуваченням

ОСОБА_10 , ІНФОРМАЦІЯ_1 , громадянина Російської Федерації, уродженця м. Калуга, Калузької області, Російської РФСР, адреса місця реєстрації та проживання: АДРЕСА_1 , раніше не судимий на території України, та

ОСОБА_11 , ІНФОРМАЦІЯ_2 , громадянина Російської Федерації, уродженця м. Волгограда Волгоградської області, Російської РФСР, адреса місця реєстрації та проживання: АДРЕСА_2 , раніше не судимий на території України,

у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 ст. 28 ч.1 ст. 438 КК України,-

ВСТАНОВИВ:

Громадяни Російської Федерації ОСОБА_10 , ОСОБА_11 перебуваючи у м. Мелітополь Запорізької області, вчинили умисний злочин за таких обставин.

З метою повномасштабного військового вторгнення з 2021 року по лютий 2022 року на території РФ, Республіки Білорусь та тимчасово окупованій території України сконцентрувались значні сили ЗС РФ, інші збройні формування РФ та підконтрольні їм іррегулярні угруповання.

Президент РФ, реалізуючи злочинний план, з метою створення видимості законності дій щодо нападу на Україну 22.02.2022 направив до Ради Федерації РФ звернення про використання ЗС РФ за межами РФ, яке було задоволено.

24 лютого 2022 року о 5 годині президент РФ оголосив про своє рішення почати так звану спеціальну військову операцію в Україні. Того самого дня, 24.02.2022, військовослужбовці ЗС РФ шляхом збройної агресії, погрожуючи застосувати зброю та фактично застосовуючи її, незаконно вторглись на територію України через державни кордон України в Харківській, Херсонській, Миколаївській, Сумській, Чернігівській, Запорізькій, Київській та інших областях, де здійснили збройний напад на державні органи, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, військові частини, інші об`єкти, які мають важливе народногосподарське чи оборонн значення, та окупували частину вказаної території, у тому числі частину Запорізької області.

У зв`язку з військовою агресією РФ проти України на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022, затвердженим Законом України від 24.02.2022 № 2102-IX (з урахуванням змін, внесених указами Президента України), в Україні введено воєнний стан з 05 год 3 хв 24.02.2022 який триває до цього часу.

Факт повномасштабного збройного вторгнення не приховувався владою РФ, а також установлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема Резолюцією Генеральної Асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п.п. 1, 3 Висновку 300 (2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії Російськ Федерації проти України», п.п. 17, 18 наказу від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі "Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього" (Україна проти РФ та ін.)».

Після встановлення 24.02.2022 збройними формуваннями РФ загального контролю на частині території Запорізької області з метою встановлення окупаційної адміністрації РФ державними органами і структурами РФ, функціонально відповідальними за управління тимчасово окупованими територіями, створено підконтрольні Р самопроголошені органи, які узурпували виконання владних повноважень на тимчасово окупованих територіях і які виконували характерні для органів державної влади та органів місцевого самоврядування функції, у тому числі організації, підприємства та установи, включаючи правоохоронні та судові органи, нотаріусів та суб`єкт адміністративних послуг.

Крім того, у невстановлений час, але не пізніше 24.04.2022, з метою управління тимчасово окупованими територіями Запорізької області посадовими особами держави-агресора, а також представниками ЗС РФ створено окупаційну адміністрацію, центральним органом влади якої визначено так звану «Военно-гражданску администрацию Запорожской области» а також, її структурні підрозділи, зокрема так звану «Медведомственную комиссию по координации института временных администраций Военно-гражданской администрации Запорожской области».

У невстановлений час, але не пізніше 27.03.2022, громадянин РФ ОСОБА_10 вступив у злочинну змову з громадянином РФ ОСОБА_11 , а також невстановленими особами із числа окупаційної адміністрації, збройних формувань та громадян України, які сприяють окупаційній владі у проведенні підривної діяльності проти України т іншими невстановленими у ході досудового розслідування особами, усвідомлюючи захищений статус майна, з метою захоплення всього майна Товариства з обмеженою відповідальністю «Виробничо-Комерційна фірма «Мелітопольська черешня»», (код ЄДРПОУ 32232152), юридична адреса: Запорізька область, м. Мелітополь, ву Гетьмана Сагайдачного, 65, Товариства з обмеженою відповідальністю «Врожайний», (код ЄДРПОУ 37419606), юридична адреса: Мелітопольський район, с. Садове, вул. Центральна, 12 та Приватного підприємства «Алмін-98» (код ЄДРПОУ 25490821), юридична адреса: Запорізька область, м. Мелітополь, вул. Красіна, буд. 3, кв. кінцевим бенефіціарним власником та засновником яких є громадянка України ОСОБА_12 .

Відповідно до спільного злочинного умислу, невстановлені особи із числа представників збройних формувань РФ повинні були проникнути на територію ТОВ «ВКФ «Мелітопольська черешня»», ТОВ «Врожайний» та ПП «Алмін-98», тим самим вчинити психологічний тиск на співробітників вказаних юридичних осіб, унеможливит виконання ними розпоряджень кінцевого бенефіціарного власника та усунути перешкоди для захоплення майна вказаних підприємств. Невстановлені представники окупаційної адміністрації для реалізації умислу зобов`язались не чинити перешкод діям ОСОБА_10 та ОСОБА_11 щодо захоплення майна підприємств, а після їх вчинення прийняти рішення, спрямовані на створення уявлення про їх законність. Після чого, ОСОБА_10 та ОСОБА_11 , користуючись підтримкою невстановлених осіб із числа представників окупаційної адміністрації та збройних формувань РФ, посилаючись на рішення представників окупаційної адміністрації, мали встановити повни фізичний контроль над діяльністю та майном вказаних юридичних осіб та в подальшому керувати їх майном та комерційною діяльністю на власну користь та користь третіх осіб.

27.03.2022, на виконання спільного умислу, невстановлені особи з числа представників збройних сил Російської Федерації за попередньою змовою з громадянами РФ ОСОБА_10 та ОСОБА_11 , перебуваючи на тимчасово окупованій території м. Мелітополь, діючи умисно, погрожуючи зброєю, проникли на територію центрального офісу Товариства «ВКФ «Мелітопольська черешня»» та Товариства «Врожайний», а саме будівель за адресою: Запорізька область, м. Мелітополь, вул. Гетьмана Сагайдачного, 65, які належать на праві приватної власності ПП «Алмін-98» та передані в оренду вказаним товариствам, та у подальшому, 02.04.2022, ОСОБА_10 попередньою змовою із громадянином Російської Федерації ОСОБА_11 , невстановленими особами із числа представників окупаційної адміністрації, збройних формувань РФ та громадян України, які сприяють окупаційній владі у проведенні підривної діяльності проти України та іншими невстановленими у ході досудово розслідування особами, посилаючись на рішення окупаційної адміністрації та наявність підтримки з боку збройних формувань Російської Федерації, захопив виробничі потужності та інше майно фірма товариства з обмеженою відповідальністю «Виробничо-Комерційна «Мелітопольська черешня»», за адресою: Запорізька област Мелітопольський район, с. Садове, товариства з обмеженою відповідальністю «Врожайний» за адресою: Мелітопольський район, с. Костянтинівка, вул. Степова, 162 та нерухоме майно ПП «Алмін-98» за адресою м. Мелітополь, вул. Гетьмана Сагайдачного, 65, встановив повний фізичний контроль над діяльністю та майном вказани юридичних осіб, тим самим позбавив їх об`єктивної можливості користування, управління та розпорядження належним їм приватним майном.

Після чого, ОСОБА_13 , діючи за попередньою змовою з ОСОБА_11 , невстановленими особами із числа представників окупаційної адміністрації, збройних формувань РФ та громадян України, які сприяють окупаційній владі у проведенні підривної діяльності проти України та іншими невстановленими у ході досудового розслідуван особами, користуючись їх підтримкою, посилаючись на рішення окупаційної адміністрації та силову підтримку з боку невстановлених осіб з числа представників збройних формувань співробітників РФ, схилив до співпраці частину співробітників ТОВ «ВКФ «Мелітопольська черешня», ТОВ «Врожайний» та в якості представник «нового власника підприємства» розпочав здійснення управління комерційною діяльністю та майном зазначених товариств та ПП «Алмін-98», всупереч інтересам вказаних юридичних осіб та їх кінцевого бенефіціарного власника, на власну користь та на користь третіх осіб.

Таким чином ОСОБА_10 , діючи за попередньою змовою з ОСОБА_11 , невстановленими особами із числа представників окупаційної адміністрації, збройних формувань РФ та громадян України, які сприяють окупаційній владі у проведенні підривної діяльності проти України та іншими невстановленими у ході досудово розслідування особами, усвідомлюючи фактичні обставини, що свідчать про наявність міжнародного збройного конфлікту, діючи в його умовах та користуючись ними, усвідомлюючи захищений статус майна, маючи намір захопити майно юридичних осіб резидентів сторони збройного конфлікту - України для подальшого йог приватного використання на користь третіх осіб, без воєнної необхідності, заволодів майном ТОВ «ВКФ «Мелітопольська черешня»», ТОВ «Врожайний» та ПП «Алмін-98», тим самим вчинив захоплення вказаного майна.

Далі, у невстановлений досудовим розслідуванням час, але не пізніше 17.06.2022, ОСОБА_11 з метою створення уявлення про законність злочинних дій, за попередньою змовою з ОСОБА_10 , спільно з іншими невстановленими учасниками ТОВ «Южний проект» (ООО «Южный проект», юридична адреса: Російська Федераці Волгоградська обл., м. Волгоград, набережна 62-ої Армії, буд. 6, кімн. 36, ОГРН 1123444007609, ИНН 3444197869), провів загальні збори учасників для утворення нової юридичної особи «Общество с ограниченной ответственностью «Производственно-коммерческая «Мелитопольская черешня»», спеціально призначеної для реаліза злочинного умислу.

17.06.2022 окупаційним органом Російської Федерації у м. Мелітополь Запорізької області, т.зв. «Межрайонной инспекцией Федеральной налоговой службы №1 по Запорожской области», відповідно до нормативно-правових актів Російської Федерації та на підставі поданих невстановленим представником ТОВ «Южний проект документів було внесено відомості про юридичну особу до «Единого государственного реестра юридических лиц» під назвою «Общество с ограниченной ответственностью «Производственно-коммерческая фирма «Мелитопольская черешня»» з юридичною адресою: Краснодарський край, м. Краснодар, вул. Старокубанська, буд. 11 офіс 632/3, присвоєно податковий номер 2312310636, у якій в невстановлений досудовим розслідуванням час, але не пізніше 17.06.2022, ОСОБА_10 добровільно зайняв посаду директора.

Далі, у період з 12.07.2022 по 21.10.2022, громадянин Російської Федерації ОСОБА_10 , усвідомлюючи захищений статус приватного майна товариства з обмеженою відповідальністю «Виробничо-комерційна фірма «Мелітопольська черешня»», ТОВ «Врожайний» та ПП «Алмін-98», попередньо встановивши фізичний контроль на вказаними юридичними особами та їх майном, діючи спільно з ОСОБА_11 , з метою створення уявлення про законність злочинних дій, спрямованих на реалізацію спільного злочинного умислу, підписав та затвердив заявку для участі у відборі зовнішнього керуючого та додатки до неї, які були підготовлені та складені невстановленим особами, які здійснюють свою діяльність у складі групи компаній «МАГМА», за вказівкою та за безпосередньою участю ОСОБА_11 .

У подальшому, ОСОБА_10 , у період часу з 12.07.2022 по 21.10.2022 (більш точний час та дата не встановлені), скерував документи до окупаційного органу Російської Федерації м. Мелітополь Запорізької області «Межведомственная комиссия по координации института временных администраций Военно-гражданской администрац Запорожской области», які 21.10.2022 розглянуто вказаним органом. За результатами розгляду задоволено клопотання ОСОБА_10 щодо тимчасової адміністрації по управлінню майном ТОВ «ВКФ «Мелітопольська черешня»» і ТОВ «Врожайний», а також призначено тимчасовим адміністратором спеціально створену з метою реаліза злочинного умислу юридичну особу «ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня»», директором якої є останній.

Далі, 01.11.2022, окупаційним органом - «Советом Министров Военно-гражданской администрации Запорожской области» видано розпорядження №743-р, яким введено тимчасову адміністрацію по управлінню майном товариства з обмеженою відповідальністю «Виробничо-Комерційна фірма «Мелітопольська черешня»» та 21.07.202 на підставі розпорядження №191 актом прийому-передачі майно ТОВ «ВКФ «Мелітопольська черешня»» та ПП «Алмін-98» передано «Обществу с ограниченной ответственностью «Производственно-коммерческая фирма «Мелитопольская черешня»» в особі директора ОСОБА_10

ОСОБА_13 , усвідомлюючи захищений статус майна ТОВ «ВКФ «Мелітопольська черешня»» та ПП «Алмін-98», діючи умисно, за попередньою змовою з ОСОБА_11 , не пізніше 21.07.2023, на підставі зазначеного акту прийому-передачі, прийняв майно товариств з обмеженою відповідальністю «ВКФ «Мелітопольська черешня» т адміністративну будівлю за адресою Запорізька обл., вул. Сагайдачного, 65, яка належить ПП «Алмін-98», в якості директора підприємства резидента РФ «ПКФ «Мелитопольская черешня».

Тим самим, вищевказаними діями, ОСОБА_10 та ОСОБА_11 , діючи за попередньою змовою між собою, створили уявлення про законність злочинних дій, спрямованих на захоплення майна ТОВ «ВКФ «Мелітопольська черешня»», ТОВ «Врожайний» та ПП «Алмін-98».

ОСОБА_10 , ОСОБА_11 , як особам, що прибули на територію Запорізької області у перші тижні окупації, не могло бути невідомо про фактичні обставини, що свідчили про існування міжнародного збройного конфлікту.

ОСОБА_10 , ОСОБА_11 , які отримали доступ до центрального офісу ТОВ «ПКФ «Мелітопольська черешня»» та ТОВ «Врожайний», їх виробничих потужностей та внутрішньої документації, не могло бути невідомо про цивільний та приватний характер їх діяльності та діяльності пов`язаного з ними ПП «Алмін-98», і, як наслідо захищений статус їх майна, а також про те, що вказані юридичні особи є резидентами ворожої відносно РФ сторони збройного конфлікту.

Дії ОСОБА_10 та ОСОБА_11 з огляду на інформацію щодо подальшого використання захопленого майна в комерційних цілях представниками групи компаній «МАГМА», свідчать про те, що вилучення майна Товариства «ПКФ «Мелітопольська черешня»», ТОВ «Врожайний» та ПП «Алмін-98» не було виправдано воєнно необхідністю.

Вчинення інкримінованих діянь є фактично неможливим без специфічних умов, за яких фактично відбулось скасування права приватної власності для юридичних осіб - резидентів України на тимчасово окупованих РФ територіях України, що є можливим лише в умовах окупації та збройного конфлікту. З огляду на викладене, д ОСОБА_10 та ОСОБА_11 перебувають у прямому та безпосередньому зв`язку зі збройним конфліктом.

Таким чином, ОСОБА_10 та ОСОБА_11 , в порушення вимог Положень про закони і звичаї війни на суходолі, що є додатком до IV Конвенції про закони і звичаї війни на суходолі від 18.10.1907, вчинили протиправні дії, що полягали у захопленні майна юридичних осіб - резидентів ворожої відносно РФ сторони збройного конфлікту, щ настійно не вимагалось воєнною необхідністю.

Своїми умисними діями ОСОБА_10 та ОСОБА_11 вчинили кримінальне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 438 КК України, а саме - порушення інших законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов`язковість яких надана Верховною Радою України, вчиненні за попередньою змовою групою осіб.

Також, на думку суду, діями ОСОБА_10 та ОСОБА_11 були порушені міжнародні норми, а саме вимоги:

1.Ст. 1 Протоколу №1 Європейської Конвенції з прав людини, яка передбачає, що кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном.

2.Частини 2 ст. 33 Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949, ратифікованої Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 03.07.1954 «Про ратифікацію Женевської Конвенції від 12.08.1949 про захист жертв війни», якою визначено, що пограбування забороняється.

3.Статті 147 Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 яка передбачає, що серйозними порушеннями є такі порушення, що охоплюють такі дії, якщо їх здійснено проти осіб або власності, які перебувають під захистом цієї Конвенції: широкомасштабне руйнування і привласнення власності, н виправдане воєнною необхідністю і здійснюване незаконним чином і безцільно.

4.Статті 52 Додаткового протоколу до Женевської конвенції від 12.08.1949, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) від 08.06.1977, ратифікованого Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 18.08.1989, а саме: цивільні об`єкти не повинні бути об`єктом нападу або репресалій.

5.Статті 54 Додаткового протоколу до Женевської конвенції від 12.08.1949, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) від 08.06.1977, ратифікованого Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 18.08.1989, а саме заборонено піддавати нападу або знищувати, виводити або доводити д непридатності об`єкти, необхідні для виживання цивільного населення, такі як запаси продуктів харчування, сільськогосподарські райони, що виробляють продовольство, посіви, худобу, споруди для забезпечення питною водою й запаси останньої, а також іригаційні споруди спеціально з метою не допустити використання їх цивільн населенням або супротивною стороною як засобу підтримання існування, незалежно від мотивів, ніби з метою викликати голод серед цивільних осіб, примусити їх до виїзду або з якої-небудь іншої причини. Ці об`єкти не повинні ставати об`єктами репресалій.

6.IV Гаазької Конвенції про закони і звичаї війни на суходолі та додаток до неї - Положення про закони і звичаї війни на суходолі (далі - Положення) від 18.10.1907 набули чинності для України 24.08.1991:

-п. «g» ст. 23 Положення, передбачає, що крім заборон, передбачених спеціальними конвенціями, особливо забороняється знищувати або захоплювати власність ворога, крім випадків, коли таке знищення або захоплення настійно вимагається військовою необхідністю;

-ст. 46 Положення передбачає, що приватна власність повинні поважатися; приватна власність не підлягає конфіскації.

-ст. 53 Положення, якою передбачено, що окупаційна армія може заводолоіти лише грошима, фондами та цінними паперами, які виключно є власністю держави, складами зброї, транспортними засобами, виробничими запасами та, загалом, всією рухомою власністю держави, що може бути використана для військових дій.

Відповідно до вимог ст. ст. 1, 3 ЗУ «Про правонаступництво України» від 12.09.1991 року з моменту проголошення незалежності України найвищим органом державної влади України є Верховна Рада України в депутатському складі Верховної Ради Української РСР. Закони Української РСР та інші акти, ухвалені Верховною Радо Української РСР, діють на території України, оскільки вони не суперечать законам України, ухваленим після проголошення незалежності України.

Отже, закони, які Указами Президії Верховної Ради УРСР були ратифіковані зазначені міжнародні договори діють і на цей час на території України.

Судовий розгляд у межах даного кримінального провадження здійснювався за відсутності обвинувачених ОСОБА_10 та ОСОБА_11 (in absentia), які показань суду не надавали та будь-яких клопотань від останніх на адресу суду також не надходило.

Зважаючи на специфіку спеціального судового провадження (ч.3 ст.323 КПК України), суд зберігаючи неупередженість та безсторонність, надає особливого значення охороні прав та законних інтересів обвинуваченого, як учасника кримінального провадження, яке відбувається за його відсутності, забезпеченню повного т неупередженого судового розгляду з тим, щоб до обвинуваченого була застосована належна правова процедура в контексті приписів ст.2 КПК України з дотриманням всіх загальних засад кримінального провадження з урахуванням особливостей, встановлених виключно законом. Ці особливості вимагають від суду прискіпливої оцінк кожного поданого доказу обвинувачення, а отже поріг вимогливості до доказування у даному випадку має бути підвищений.

Відповідно до ч.5 ст.374 КПК України у разі ухвалення вироку за наслідками кримінального провадження, у якому здійснювалося спеціальне досудове розслідування або спеціальне судове провадження (in absentia), суд окремо обґрунтовує, чи були здійснені стороною обвинувачення всі можливі передбачені законом заходи щод дотримання прав підозрюваних чи обвинувачених на захист та доступ до правосуддя з урахуванням встановлених законом особливостей такого провадження.

Згідно із ч.2 ст.7 КПК України зміст та форма кримінального провадження за відсутності підозрюваного або обвинуваченого (in absentia) повинні відповідати загальним засадам кримінального провадження, зазначеним у частині першій цієї статті, з урахуванням особливостей, встановлених законом.

Приймаючи рішення щодо проведення спеціального досудового розслідування та проведення розгляду за процедурою in absentia, слідчий суддя виходив із того, що інкримінований обвинуваченим злочин та їх поведінка підпадали під вимоги, зазначені у ч.2 ст.297-1 КПК України. Положення закону щодо здійснення спеціальног досудового розслідування та спеціального судового провадження не визнані неконституційними і є такими, що узгоджуються зі стандартами, визначеними у Резолюції (75) 11 Комітету Міністрів Ради Європи щодо критеріїв, які регламентують провадження, що здійснюється за відсутності обвинуваченого. Так, відповідно д рекомендацій Комітету Міністрів Ради Європи важливою умовою застосування спеціального досудового розслідування та спеціального судового розгляду є те, щоб під час спеціального досудового розслідування або спеціального судового провадження було забезпечено процесуальні права та гарантії осіб, які беруть участь кримінальному провадженні, зокрема, право обвинуваченого бути поінформованим належним чином про дату слухання справи та про своє право на законне чи інше представництво в суді.

Наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22 грудня 2022 року № 309 (із змінами відповідно Наказу №164 від 31 травня 2023 року) затверджено перелік територій тимчасово окупованих РФ, до яких відноситься і м. Мелітополь, Запорізької області (з 25.02.2022 року).

За повідомленням Генерального директора Українського державного підприємства поштового зв`язку «Укрпошта» ОСОБА_14 вказане підприємство зупинило роботу своїх відділень на непідконтрольних Україні територіях з 01.08.2022 року та з 24.02.2022 року припинило приймання міжнародних поштових відправлень (МПВ адресованих до РФ.

Зазначена інформація є загальновідомою і викладена на офіційному сайті зазначеного державного підприємства. За таких обставин виконати вимоги КПК України та міжнародних договорів щодо вжиття необхідних заходів з метою отримання правової допомоги у кримінальному провадженні на території РФ, немає можливості.

Повістки про виклик ОСОБА_10 та ОСОБА_11 , повідомлення їм про підозру, про зміну раніше повідомленої підозри, повідомлення про початок здійснення спеціального досудового розслідування та завершення досудового розслідування, про можливість ознайомлення з матеріалами кримінального провадження надсилались т публікувались відповідно до вимог КПК України, а саме: шляхом публікування на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора, а також у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження - у газеті «Урядовий кур`єр» у розділі «Оголошення», а копію процесуальних документів, що підлягали врученн ОСОБА_10 та ОСОБА_11 на виконання вимог ч.2 ст.297-5 КПК України направлялись захисникам. Будь-яких клопотань від обвинувачених на адресу суду не надходило.

Дорученням Південно-Східного міжрегіонального центру з надання безоплатної правничої допомоги адвокатів ОСОБА_7 та ОСОБА_8 та уповноважено у межах процесуальних прав і обов`язків, визначених ст.ст.46, 47 КПК України, забезпечити безоплатну вторинну правову допомогу ОСОБА_10 та ОСОБА_11 .

Ухвалами слідчого судді Жовтневого районного суду м. Запоріжжя 13.11.2024 року було надано дозвіл на проведення спеціального досудового розслідування відносно підозрюваних ОСОБА_10 та ОСОБА_11 .

Після постановлення вказаних ухвал слідчого судді, якими надано дозвіл на здійснення спеціального досудового розслідування стосовно ОСОБА_10 та ОСОБА_11 , відповідно до вимог ч.4 ст.46, ст.42, п.8 ч.2 ст.51 та ч.2 ст.297-5 КПК України реалізацію прав підозрюваних (обвинувачених) здійснювали їх захисники, які отримувал необхідні процесуальні документи, у повному обсязі ознайомилися з матеріалами кримінального провадження.

За таких обставин, суд вважає, що орган досудового розслідування вживав всіх можливих та передбачених КПК України заходів для виклику ОСОБА_10 та ОСОБА_11 з метою забезпечення останнім можливості безпосередньо та через обраних захисників реалізовувати права підозрюваних на стадії досудового розслідування.

Згідно з ухвалою Комунарського районного суду м. Запоріжжя від 24.04.2025 року відносно обвинувачених ОСОБА_10 та ОСОБА_11 здійснювалось спеціальне судове провадження.

Судом також вживались заходи про виклик обвинувачених для забезпечення доступу до правосуддя, у зв`язку із чим, на кожне судове засідання останні викликались у порядку ст.323 КПК України. Повістки про виклик були опубліковані у газеті «Урядовий кур`єр», «Голос України» а також на офіційному веб-сайті Комунарсько районного суду м. Запоріжжя.

В судовому засіданні приймали участь захисники обвинувачених - адвокати ОСОБА_8 та ОСОБА_7 , які зазначили, що не мали можливості зв`язатися з обвинуваченими і з`ясувати у них правову позицію щодо пред`явленого обвинувачення. Водночас, захисники належним чином приймали участь у реалізації права на захис обвинувачених ОСОБА_10 та ОСОБА_11 під час судового розгляду: приймали активну участь у допиті свідків, у судових дебатах висловили свою позицію щодо недоведеності вини останніх у даному кримінальному провадженні та виправдання обвинувачених.

Таким чином, суд вважає, що наявні у справі документи свідчать про відмову ОСОБА_10 та ОСОБА_11 , належним чином повідомлених про проведення відносно них досудового розслідування та здійснення судового розгляду, від користування своїм правом предстати перед судом та захищати себе безпосередньо в такому суді, а та само свідчить про їх наміри від ухилення від кримінальної відповідальності.

В той же час, ухилення обвинувачених ОСОБА_10 та ОСОБА_11 від правосуддя, суд оцінює як реалізацію останніми їх невід`ємного права на свободу від самозвинувачення чи самовикриття (п/п. «g» п. 3 ст. 14 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, ст. 63 Конституції України), як одну з ключових гарантій презумпц невинуватості.

Всі наведені вжиті заходи вказують на те, що обвинувачені були поінформовані належним чином про дати та час розгляду кримінального провадження, а також дотримані їх права на належне представництво у суді.

Дослідивши під час спеціального судового провадження в судовому засіданні надані стороною обвинувачення докази, суд вважає, що винуватість ОСОБА_10 та ОСОБА_11 у вчиненні інкримінованого їм злочину повністю підтверджується дослідженими доказами.

Допитаний в судовому засіданні представник потерпілих - адвокат ОСОБА_9 позови потерпілих підтримав, надав пояснення аналогічні викладеним у позові.

Свідок ОСОБА_15 під час допиту в судовому засіданні повідомив, що він мав доступ до електронної пошти підприємства ПКФ «Мелітопольська черешня» до листопада 2022 року. Бачив, що велась переписка між працівниками підприємства, які залишились на тимчасово окупованій території. Це відділ постачання, головний інжене підприємства. Їх переписка доводила, що ними продовжується діяльність підприємства на окупованій території. Відділ постачання вів переписку з приводу придбання запасних частин на сільськогосподарську техніку з підприємствами Криму, Москви. Раніше постачальниками були підприємства з Харкова та інших міст України. інформації опублікованої в СМІ, йому відомо, що підприємством після окупації керувала людина на прізвище ОСОБА_16 .

Свідок ОСОБА_17 суду повідомив, що в березні 2022 в офісі ПКФ «Мелітопольська черешня» з`явилися представники окупаційних військ рф кавказької зовнішності, які повідомили, що це підприємство вже належить їм. За проханням керівника ПКФ «Мелітопольська черешня» він прибув до офісу, намагався пояснити загарбникам, щ це цивільне підприємство. Вони розмовляли на незрозумілій для свідка мові, російською майже не розмовляли, казали що підприємство вже націоналізовано. Йому відомо, що ці люди побили охоронця, зламали двері та проникли до офісу. Пізніше в офісі ПКФ «Мелітопольська черешня» з`явились раніше незнайомі свідкові ОСОБА_1 та ОСОБА_16 , вони були одягненні в цивільний одяг, прибули на автомобілі Mercedes-Benz GL та повідомили, що на підставі рішення військово-цивільної адміністрації міста Мелітополя було прийнято рішення про націоналізацію підприємства. Про попередніх «націоналізаторів» повідомили, що вже з ними розібралися. ОСОБА_16 ОСОБА_18 були росіянами, повідомили, що жоден з активів підприємства не покине територію підприємства. На питання одного з водіїв, що буде, якщо вони не будуть працювати, чи ОСОБА_16 чи ОСОБА_18 повідомив, що у такому випадку він буде перебувати в підвалі. На цей час майже 80% працівників підприємства припинил свою роботу. Залишились деякі водії та комерційний директор ОСОБА_19 , який він перемовини з ОСОБА_16 , ОСОБА_18 . Останні повідомили, що підприємство буде працювати в звичному режимі, обіцяв заробітну плату та безпеку та пояснили, що керівником-власником є особа, яка має відношення до слідчого комітету російськ федерації, особи на прізвище ОСОБА_20 та комерційної структури «МАГМА», яка здійснює діяльність в краснодарському краї. ОСОБА_16 та ОСОБА_18 керували підприємством по черзі, один місяць один, наступного місяця інший. В подальшому ОСОБА_19 добровільно замінив собою директора ПКФ «Мелітопольська черешня ОСОБА_21 та повідомив, що останній вже не має відношення до цього підприємства. На теперішній час представники окупаційної влади продовжують використовувати майно ПКФ «Мелітопольська черешня», в 2023 році вони зібрали врожай, який був закладений до окупації. Для того за допомогою військової техніки привезл зернозбиральні комбайни з-під Маріуполя.

Свідок ОСОБА_22 під час допиту в судовому засіданні зазначив, що до кінця березня 2022 року він перебував у місті Мелітополі. Йому відомо, що більшість підприємств на окупованій території були націоналізовані окупаційною владою. Керівник ПКФ «Мелітопольська черешня» ОСОБА_23 звернувся до нього з проханням з`ясуват чи можна забрати деяке майно підприємства. Він прийшов до офісу ПКФ «Мелітопольська черешня», де перебував ОСОБА_11 , який повідомив, що майно підприємства вже націоналізовано, тому нічого не віддадуть. На сайті окупаційної влади Запорізької області він бачив перелік підприємств, які були націоналізовані, серед них бу ПКФ «Мелітопольська черешня».

Також провина обвинувачених ОСОБА_10 та ОСОБА_11 підтверджується такими письмовими доказами:

- протоколом 28.01.2024 за результатами проведення негласної слідчої дії - зняття інформації з електронних інформаційних систем, а саме: з акаунту «Google», прив`язаного до електронної пошти ІНФОРМАЦІЯ_3 , яким особисто користується ОСОБА_11 , з додатком CD-диском, під час дослідження якого оглянуто папки документами, в яких міститься:

?електронне листування з ОСОБА_24 за 10.10.2023 про укладання договору постачання з ПКФ «Мелитопольская черешня», та прикріплені додатки у вигляді договору, підписантом з боку постачальника зазначений директор ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня» ОСОБА_25 . За цим договором постачальник зобов`язується постави насіння олійні. Вантажоотримувачами та покупцями є підприємства, які знаходяться на території Російської Федерації;

?електронне листування з ОСОБА_26 від 12.07.2022, додатками до якого є Акт інвентаризації майна ООО «Урожайный», в якому перелічен рухоме майно: транспортні засоби, а також паспорт підприємства ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня», де кінцевим бенефициаром зазначена ОСОБА_12 ; «Заявка для участия в отбо внешнего управляющего» від 30.06.2022, де заявником вказане ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня» директором вказаний ОСОБА_10 ; «Анкета инвестора/внешнего управляющего», зазначено, що «внешним управляющим» є ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня», інвестором - «Общество с ограниченной ответственність «Южный проект», входящий в групу компаний Общество с ограниченной ответственностью «МАГМА». «Внешним управляющим» вказаний директор ОСОБА_10 , ІНФОРМАЦІЯ_1 , народився в м. Калуга. Інвестором - директор ОСОБА_11 ІНФОРМАЦІЯ_2 народився м. Волгоград, обидва є громадянами Російської Федерації; Бізне план з інвестування в розвиток сільського господарства на об`єкти інвестування: ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня», ООО «Урожайный», складений за підписом директора ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня» ОСОБА_10 ; акт інвентаризації майна ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня» від 30.06.2022 року де перелічен нерухоме майно (29 найменувань будівель та споруд), розміщене в Запорізькій області, Мелітопольському районі с. Садове, вул. Центральна, 25, рухоме майно (91 найменування транспортних засобів), товарно-матеріальні цінності;

?електронне листування з ОСОБА_27 від 30.11.2022, додатком до якого є позовна заява до відповідача ОСОБА_11 , зазначена його адреса: АДРЕСА_2 ;

?електронне листування від 04.08.2023 з ООО «Гелиос Плюс» в якому прикріплений договір постачання №ЗМЧ-23 від 12.07.23, укладений між «Обществом с ограниченной ответственностью «Гелиос Плюс» - покупцем (адреса: Краснодарський край, м. Новоросійськ) та ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня» - постачальником в особ директора ОСОБА_10 предметом цього договору є сільськогосподарська продукція. Цей договір містить печатки ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня» та підпис директора ОСОБА_10 ;

?електронне листування від 28.08.2023 з «Талья», в якому додано договір №28/08-23 від 28.08.2023 укладений між «Обществом с ограниченной ответственностью «Тотал Групп» (знаходиться в Краснодарському краї, м. Новоросійськ) - покупцем та ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня» - постачальником в особі директора ОСОБА_1 предметом цього договору є сільськогосподарська продукція. Цей договір містить печатки ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня» та підпис директора ОСОБА_10 в специфікації №1 до цього договору вказано, що постачальник зобов`язується поставити та передати у власність врожай 2023 року: льон 800 тон;

?електронне листування від 29.08.2023 з ОСОБА_24 , додатком до якого є рахунок на оплату №32 від 29.08.2023 р. постачальника ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня» за льон врожаю 2023 року кількістю 800 тон на суму 22800000 рублів за підписом керівника ОСОБА_10 (т. 2 а.п. 2-109)

-протоколом огляду від 14.08.2024 відомостей з облікового запису мобільного додатку «Telegram», зареєстрованого на абонентський номер телефону оператора зв`язку НОМЕР_1 , який належить громадянину України ОСОБА_28 , з якого судом встановлено, що міститься файл з листуванням облікового запису зареєстрованого н абонентський номер НОМЕР_1 з контактом « ОСОБА_29 » від 17.08.2023, а саме «Акт приема-передачи» від 21.07.2023 року, за змістом якого адміністрація т.зв. «губернатора и правительства Запорожской области» в особі «председателя правительства Запорожской области» ОСОБА_30 в подальшому Сторона 1 та ООО «ПК «Мелитопольская черешня» в особі директора ОСОБА_10 в подальшому Сторона 2 на виконання т.зв. мовою оригіналу «Распоряжения Председателя Совета Министров Военно-гражданской администрации Запорожской области от 01.11.2022 г. №743-р «О введении временной администрации по управлению имуществом ООО «ПК «Мелитопольская черешня» підтверджують, що Сторона 1 передала в тимчасову адміністрацію, а Сторона 2 прийняла в тимчасову адміністрацію об`єкти рухомого та нерухомого майна розміщеного на території Запорізької області згідно додатків. Підписаний вказаний акт з боку Сторони 2 директором ООО «ПКФ «Мелитопольска черешня» ОСОБА_10 . Також долучені додатки до Акту, в яких перелічено: земельні ділянки, які знаходяться на території с. Тещенак Мелітопольського району Запорізької області, нерухоме майно, яке знаходиться на території с. Тещенак, с. Садове Мелітопольського району Запорізької області, рухоме майно (транспортні засоби товарні залишки - яблука, лом металу, сільськогосподарські знаряддя, сільськогосподарська техніка та інше. Далі виявлено листування за 25.07.2023 р. із контактом « ОСОБА_31 », якому абонент «Алексей» відправив документ під назвою мовою оригіналу «Распоряжение Правительства №191 от 21.07.2023». В цьому розпоряджен вказано про необхідність т.зв. мовою оригіналу «Министерству имущественных и земельных отношений Военно-гражданской администрации Запорожской области» разом з ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня» організувати заходи з інвентаризації, оцінки у відношенні майна ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня» (т.2 а.п. 116-13 135-154);

-протоколом про результати проведення негласної слідчої (розшукової) дії - зняття інформації з електронних інформаційних систем від 22.10.2024 року та протоколом огляду від 01.11.2024 матеріального носія інформації micro-SD, який є додатком до протоколу НСРД, а саме: відомостей з облікового запису електронної пошто скриньки, яка перебуває в користуванні громадянина російської федерації ОСОБА_32 , з якого судом встановлено, що в цій електронній поштовій скриньці містяться файли, які стосуються організації діяльності окупаційної влади на території тимчасово окупованої Запорізької області, а саме файл мовою оригіналу «Временны администраторы Запорожской области», який містить повний перелік всіх тимчасових адміністраторів, які були призначені за рішенням «Совета Министров Запорожской области» під керівництвом ОСОБА_33 . В цьому переліку серед інших міститься ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня» як тимчасовий адміністратор на підприємствами ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня» та ООО «Урожайный». Також в цій електронній скриньці міститься файл з листом №06/02-40 від 13.12.2022 за підписом так званого мовою оригіналу «Председателя Совета министров военно-гражданской администрации» ОСОБА_34 на ім`я заступника голови уряду Російськ Федерації ОСОБА_35 , в якому зазначено, що з травня 2022 року так званою «Военно-гражданской администрацией» введено більше 400 тимчасових адміністрацій у відношенні господарюючих суб`єктів Запорізької області (т.2 а.п. 160-248, т. 3 а.п. 1-2);

-протоколом тимчасового доступу до речей і документів від 16.11.2023 року, а саме до корпоративної пошти ІНФОРМАЦІЯ_4 , що перебуває у володінні та розпорядженні ТОВ «ВКФ «Мелітопольська черешня» та протоколом огляду від 05.12.2023 року. З яких судом встановлено, що інформація, яка міститься у вказаній електронні скриньці, містить відомості про захоплення та використання окупаційною владою російської федерації у м. Мелітополь Запорізької області і представниками держави-агресора майна ТОВ «ВКФ «Мелітопольська черешня». Так, 29.03.2023 року від імені директора ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня» ОСОБА_10 направив листа д так званого в.о. Мелітопольського МРЕС з приводу користування ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня» електричною енергією. Також містяться платіжні доручення за період січень-липень 2023 р. від платника ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня» за підписом директора ОСОБА_10 як оплати за цивільно-правовими договорами т по рахунках за товар, платежі здійснюються через банк «ПАО «ПРОМСВЯЗЬБАНК» м. Моква (т.3 а.п. 13-16, 31-132,140-193);

-протоколом пред`явлення особи для впізнання за фотознімками від 13.09.2024, з якого судом встановлено, що свідок ОСОБА_22 впізнав ОСОБА_11 , як особу, яку він бачив біля офісу підприємства «Мелітопольська черешня» під час окупації весною 2022 року. Ця особа представилась як представник інвестора з Москви та сказав, щ майно «Мелітопольської черешні» переходить іншому підприємству та не буде повернуто українському власнику (т.3 а.п.213-217);

-протоколом пред`явлення особи для впізнання за фотознімками від 12.12.2024, з якого судом встановлено, що свідок ОСОБА_17 впізнав ОСОБА_11 , як особу, яка представилась як представник нового власника ТОВ «ПКФ «Мелітопольська черешня» прізвище ОСОБА_16 , саме ця особа в подальшому захопила майно підприємства (Т. а.п.218-222);

-протоколом пред`явлення особи для впізнання за фотознімками від 12.12.2024, з якого судом встановлено, що свідок ОСОБА_17 впізнав ОСОБА_10 , та пояснив, що бачив його в березні-квітні 2022 року в офісі ТОВ «ПКФ «Мелітопольська черешня» як особу, яка представилась як представник нового власника, та в подальшом захопила майно підприємства (Т.3 а.п. 223-227);

-протоколом огляду від 06.11.2023 року Інтернет-сторінки Федеральної служби Російської Федерації за адресою: «https://egrul.nalog.ru/index.html», де зберігаються відомості Єдиного державного реєстру юридичних осіб РФ. Під час огляду було виявлена реєстрація юридичної особи під назвою мовою оригіналу «Общество ограниченной ответственностью «Производственно-коммерческая фирма «Мелитопольская черешня». Адреса місця знаходження якої зазначена: Запорізька область місто Мелітополь, вул. Фрунзе, б. 65 офіс 1. Директором зазначений ОСОБА_10 , громадянин Російської Федерації. Учасником/засновником юридичної особи зазначен мовою оригіналу «Общество с ограниченной ответственностью «Южный проект». Дата внесення в ЕГРЮЛ запису 17.06.2022. Також була виявлена реєстрація юридичної особи мовою оригіналу «Общество с ограниченной ответственностью «Южный проект». Дата внесення в ЕГРЮЛ запису 15.10.2012. Генеральним директором яко вказаний ОСОБА_11 , громадянин Російської Федерації. Адреса: АДРЕСА_3 (т.3 а.п.228-249, т.4 а.п.1-14);

-протоколом огляду від 06.03.2024 телеграм-каналу мовою оригіналу «Вы слушали маяк», в якому міститься пост, створений 05.03.2024 року про спілкування путіна з підприємцем з Мелітополя. До вказаної публікації прикріплений відео файл, в ході перегляду якого встановлено, що на зустрічі із представниками агропромислово комплексу президента Російської Федерації путіна, у нього стався діалог із ОСОБА_11 , якого спікер представив як засновника виробничо-комерційної фірми «Мелітопольська черешня» (т.4 а.п. 15-22);

-протоколом огляду від 06.06.2024 Інтернет-ресурсів за посиланням ІНФОРМАЦІЯ_5 міститься публікація з назвою мовою оригіналу: « ОСОБА_36 на совещании с Главой государства» за змістом якої керівник Стрілкового комплексу «Профессионал» та за сумісництвом керівник компанії «Мелітопольська черешня» ОСОБА_11 прийма участь в нараді з головою держави з питань розвитку АПК, яке відбувалось в Ставропольському краї. У вказаній публікації міститься фотографія ОСОБА_11 та за посиланням http://hk-magma.ru/rukovodstvo міститься публікація керівництва фірми «МАГМА», серед яких зазначений ОСОБА_11 - заступник генерального директора регіонального розвитку (т.4 а.п. 23-30);

-протоколом огляду від 03.07.2024 року веб-сайту мовою оригіналу «Электронное правосудие», який являє собою картотеку арбітражних справ у судах російської Федерації щодо ТОВ «ВКФ «Мелітопольська черешня», з якого судом встановлено, що на цьому сайті виявлено 2 справи в Арбітражному суді Волгоградської облас російської федерації за позовом «ООО «Южный проект» до ТОВ «ВКФ «Мелітопольська черешня» про стягнення грошових коштів №А12-227744/2023 та №А12-28700/23. По справі №А12-28700/23 міститься рішення Арбітражного суду Волгоградської області від 20.05.2024 року, яким задоволено позовну заяву мовою оригіналу «ОО «Южный проект» до ТОВ «ВКФ «Мелітопольська черешня» та стягнуто заборгованість за договором займу від 01.03.2022 №ЮП-2 в розмірі 93 560 000 рублів, проценти за несвоєчасне повернення боргу в період з 26.11.2022 по 15.05.2024 в розмірі 15 559 296 руб. 24 коп., а також проценти за несвоєчасне повернення займу в розмірі 560 000 , проценти на основну суму займу в розмірі 14 865 644 руб. 36 коп., неустойку за порушення строків сплати відсотків в розмірі 30 113 221 руб. 69 коп. також стягнуто заборгованість за договором займу від 03.06.2022 №ЮП-4 в розмірі 30 834 358 рублів, проценти за несвоєчасне повернення боргу в період з 26.11.2022 15.05.2024 в розмірі 5 127 842 руб. 13 коп., а також проценти за несвоєчасне повернення займу в розмірі 30 834 358 руб., проценти на основну суму займу в розмірі 3 203 347 руб., неустойку за порушення строків сплати відсотків в розмірі 6 154 383 руб. 64 коп. (т.4 а.п. 31-56);

-протоколом огляду від 04.07.2024 року інформації в мережі Інтернет за пошуком запиту мовою оригіналу «Межведомственная комиссия по координации института временных администраций Военно-гражданской администрации Запорожской области», з якого судом встановлено, що виявлено публікацію команди хакерів Kiborg New яка являє собою скан-копію документів органу окупаційної влади російської федерації, так званої «Межведомственная комиссия по координации института временных администраций Военно-гражданской администрации Запорожской области». Документ починається з Протоколу №2 від 23.08.2022 року, в якому призначено скла вказаної комісії. Вказані 9 членів комісії, серед яких ОСОБА_37 вказана його посада мовою оригіналу «Председатель Межведомственной комиссии, Председатель Совета министров Военногражданской администрации Запорожской области» та інші особи, посади яких зазначені як мовою оригіналу «И.О. Министра…. Запорожско області». Також було здійснено огляд сайту так званого «Правительства Запорожской области», на головній сторінці якого виявлено публікацію про оголошення початку прийняття заяв для участі в процедурі відбору тимчасових адміністраторів на майно автозаправочних станцій. В розділі «ДокументыПравительство» було виявлен указ, на який посилається комісія в рішенні, а саме мовою оригіналу «Указ Председателя Совета Министров Военногражданской администрации Запорожской области», разом з яким збережений документ Межведомственная комиссия по координации института временных администраций Военно-гражданской администраци Запорожской области» та Протокол №11, в якому під №9 зазначено питання винесене на розгляд комісії про розгляд клопотання директора ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня» ОСОБА_10 про введення тимчасової адміністрації з управління майном ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня». Який повідомив, що вказана комерційн фірма залишилася без належного адміністрування, власник самоусунувся від господарювання. З метою збереження виробничих та інфраструктурних об`єктів просив призначити тимчасовим адміністратором ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня»» з управління вищевказаним майном. Вирішили клопотання ОСОБА_10 задовольнити ввести тимчасову адміністрацію з управління майном ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня». Під №10 зазначено питання винесене на розгляд комісії про розгляд клопотання директора ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня» ОСОБА_10 про введення тимчасової адміністрації з управління майном ООО «Урожайный». Яки повідомив, що вказана комерційна фірма залишилась без належного адміністрування, власник самоусунувся від господарювання. З метою збереження виробничих та інфраструктурних об`єктів просив призначити тимчасовим адміністратором ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня»» з управління вищевказаним майном. Вирішил клопотання ОСОБА_10 задовольнити та ввести тимчасову адміністрацію з управління майном в ООО «Урожайный»» та призначити тимчасовим адміністратором ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня»» з управління вищевказаним майном (т.4 а.п. 62-90);

-протоколом огляду від 04.07.2024 року сайту «https://zo.gov.ru», в ході огляду вказаної Інтернет-сторінки виявлено інформацію щодо діяльності «правительства Запорожской области», в розділі мовою оригіналу «деятельность» міститься підрозділ мовою оригіналу «выявленное бесхозное имущество». В публікації за 12.12.20 міститься інформація російською мовою про нерухоме майно за адресами: п. 9. Запорізька область с. Садове, вул. Центральна, 12; п. 38 майновий комплекс за адресою: Запорізька область м. Мелітополь, вул. Гетьмана Сагайдачного, 65 (ТОВ «ПКФ «Мелитопольская черешня»); п. 39 майновий комплекс за адресою: Запорізька область Садове вул. Центральна, 12 (ТОВ «Урожайний») (т.4 а.п. 91-98);

-протоколом огляду від 22.07.2024 року інформації в мережі Інтернет за посиланням «https://tass.ru/ekonomika/21343869», встановлено, що виявлено публікацію на інформаційному агентстві РФ «ТАРС», опубліковану 12.07.2024 року про те, що бренд «Мелитопольская черешня» отримав реєстрацію в Федеральній службі інтелектуальної власності (Роспатент). Після переходу на сторінку «Роспатента РФ» за посиланням «https://rospatent.gov.ru/ru» виявлено публікацію від 12.07.2024 російською мовою про те, що зареєстрований перший регіональний бренд нових регіонів - «Мелитопольская черешня». В розділі мовою оригіналу «Зарегистрированные Г и НМПТ» було виявлено інформацію від 04.07.2024 під номером 348 «Мелитопольская черешня» - черешня, при натисканні гіперпосилання доступний документ мовою оригіналу «Географические указания» - «Мелитопольская черешня». Відомості про право володільця - мовою оригіналу «Общество с ограниченной ответственніс «Производственно-коммерческая фирма «Мелитопольская черешня», 272312 Запорожская область г.о. Мелитополь г. Мелитополь ул. Фрунзе, 65 офис 1 (т.4 а.п. 99-119);

-протоколом огляду від 22.08.2024 року офіційного веб-ресурсу Федеральної податкової служби РФ за посиланням «https://service.nalog.ru», встановлено, що містяться відомості про ОСОБА_11 , ІНФОРМАЦІЯ_2 та встановлений його ідентифікаційний номер платника податків НОМЕР_2 , а також про ОСОБА_10 , ІНФОРМАЦІЯ_2 встановлений його номер платника податків НОМЕР_3 (т.4 а.п. 120-131);

-висновком експерта №384 від 02.01.2025 р. за результатами проведення економічної експертизи за письмовим зверненням по матеріалам кримінального провадження №22024080000001664, з якого судом встановлено, що відповідно до наданих на дослідження документів, а саме відомостей бухгалтерського обліку, станом на 27.03.202 наявність об`єктів (активів), згідно переліку та вартості зазначених в письмовій заяві від 30.12.2024 документально підтверджується по підприємству ТОВ «ВКФ «Мелітопольська черешня» на загальну суму 170 230 014, 85 грн. по ТОВ «Врожайний» на загальну суму 35 303 335,40 грн., в тому числі ТОВ «ВКФ «Мелітопольськ черешня»: основні засоби вартістю 48 950 245,76 грн.; земельні ділянки залишковою вартістю 313 428,79 грн.; будівлі та споруди вартістю 28 788 439,24 грн.; машини та обладнання вартістю 15 418 292,70 грн.; транспортні засоби вартістю 4 216 054,54 грн.; інструменти, прилади та інвентар вартістю 108 843,51 грн.; багаторіч насадження вартістю 0 грн.; інші основні засоби вартістю 105 186,98 грн.; придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів (рослин) вартістю 31 573 009,81 грн.; довгострокові біологічні активи рослинництва, які оцінені за первісною вартістю 34 805 822,73 грн.; виробничі запаси вартістю 23 889 049,76 грн.; незавершен виробництво вартістю 28 289 068,96 грн.; продукція сільськогосподарського виробництва вартістю 2 722 817,83 грн. ТОВ «Врожайний»: основні засоби вартістю 14 710 463,93 грн., в тому числі будівлі та споруди вартістю 444 686,75 грн.; машини та обладнання вартістю 12592239,17 грн., транспортні засоби вартістю 1642641,63 грн інструменти, прилади та інвентар вартістю 30685,95 грн., інші основні засоби вартістю 210,43 грн.; виробничі запаси вартістю 3 552 812,35 грн.; незавершене виробництво вартістю 17 040 059, 12 грн. Вартість зазначених об`єктів є балансовою вартістю (первісна вартість за вирахуванням накопиченого зносу відповідних об`єктів) станом н 27.03.2022 і за вихідними даними зазначеними заявником, їх переоцінка з моменту оприбуткування до 27.03.2022 не проводилась (т.4 а.п. 135-250, т. 10 а.п. 1-127);

-повідомленням (заявою) про вчинення кримінального правопорушення поданого засновником ТОВ «Виробничо-комерційна фірма «Мелітопольська черешня» від 02.05.2022 року, з якої вбачається, що заявник ОСОБА_12 повідомила про те, що їй стало відомо від співробітників Товариства у період з 27.03.2022 по 02.04.20 невстановленими особами було здійснено розбійний напад на об`єкти товариства, заподіяні тілесні ушкодження охоронцю, в силовий спосіб захоплено цілісний майновий комплекс товариства з встановленням повного контролю за фінансово-господарською діяльністю товариства з боку невстановлених третіх осіб. Зазначила, щ 27.03.2022 близько 17-00 на об`єкт товариства, розташований за адресою: Запорізька область Мелітопольський район, м. Мелітополь, вул. Гетьмана Сагайдачного, б. 65 (центральний офіс) увірвалася озброєна група осіб у балаклавах на голові та у військовій формі характерній для окупаційних військ російської федерації, завдавш тілесні ушкодження охоронцю та погрожуючи йому зброєю здійснили розбійних напад. Також розбійних напад було здійснено 02.04.2022 на об`єкт майстерні товариства, що знаходиться за адресою: Запорізька область, Мелітопольський район с. Садове. О 17-00 год. на територію майстерні заїхало два чорних автомобілі без державни номерних знаків з абревіатурою Z метою даного розбійного нападу було заволодіння автомобільною технікою. Невстановлені озброєні військовослужбовці окупаційних військ російської федерації заявили співробітникам Товариства, що призначено нового «інвестора з москви», представниками якого є ОСОБА_38 . Зазначені особ періодично приїжджають до центрального офісу та виробничих відділень Товариства на легковому автомобілі Mercedes-Benz GL білого кольору без номерних знаків та здійснюють контроль над господарською діяльністю Товариства чинячи при цьому погрози до співробітників Товариства. Таким чином вона втратила будь-яки контроль за фінансово-господарською діяльністю товариства, а матеріальні активи товариства були захоплені невстановленими третіми особами;

-повідомленням директора ТОВ «Врожайний» ОСОБА_39 від 26.07.2022, в якому зазначено, що активи ТОВ «Врожайний» знаходяться на тимчасово окупованій території - у Мелітопольському районі Запорізької області. ПП «Алмін-98» на праві приватної власності належить нежитлова будівля (офісні приміщення) площею 538,4 кв. м за адресою: 72304, Запорізька обл., місто Мелітополь, вул. Гетьмана Сагайдачного, буд. 65. Між ПП «Алмін-98» та з ТОВ ВКФ «Мелітопольська черешня» та ТОВ «Врожайний» укладені договори оренди зазначеної нежитлової будівлі під розташування офісів цих підприємств. Йому стало відомо від співробітників ТОВ «Врожайний» що за вказівкою військово-цивільної окупаційної адміністрації Запорізької області ОСОБА_40 та голови військово-цивільної адміністрації Мелітопольського району Запорізької області ОСОБА_41 у період з 27.03.2022 року по 02.04.2022 року невстановленими особами було організовано розбійний напад на об`єкти ТОВ «Врожайний» пограбування майна, заподіяння тілесних ушкоджень охоронцю, в силовий спосіб здійснено захоплення цілісних майнових комплексів ТОВ «Врожайний» із встановленням повного контролю за фінансово-господарською діяльністю ТОВ «Врожайний». Так, 27 березня 2022 року, близько 17:00 на нежитлову будівлю ПП «Алмін-98», як згідно договору оренди використовується ТОВ «Врожайний», за адресою: Запорізька область, Мелітопольський район, м. Мелітополь, вул. Гетьмана Сагайдачного, буд. 65 увірвалася озброєна група осіб у балаклавах на голові та у військовій формі характерної для окупаційних військ російської федерації, завдавши тілесні ушкоджен охоронцю та погрожуючи йому зброєю здійснили розбійний напад на офісні приміщення ТОВ «Врожайний» з метою заволодіння майна зазначених суб`єктів господарювання. Також у період з 27.03.2022 по 02.04.2022 розбійний напад було здійснено на комплекс будівель та споруд ТОВ «Врожайний», що знаходиться з адресою: Запорізька область, Мелітопольський район, с. Костянтинівка, вул. Степова, 162. На територію господарського двору заїхало два чорних автомобілі без державних номерних знаків з абревіатурою Z з метою взяття під контроль активи ТОВ «Врожайний». Працівникам господарського двору було повідомлено, що за наказо голови, так званої військово-цивільної адміністрації Запорізької області ОСОБА_40 підприємство та майновий комплекс передано в управління російському інвестору із Москви, представниками якого є дві особи: « ОСОБА_25 » та « ОСОБА_42 ». Військові окупаційних військ російської федерації, які знаходяться на територ тимчасово окупованого Мелітопольського району, наполягають аби ТОВ «Врожайний» здійснювали свою господарську діяльність під їх повним управлінням та контролем. Зокрема, невстановлені озброєні військовослужбовці окупаційних військ російської федерації заявили співробітникам ТОВ «Врожайний», що віднині признач нового «Інвестора з Москви», представниками якого є дві особи: « ОСОБА_25 » та « ОСОБА_42 ». Зазначені особи періодично приїжджають до центрального офісу та виробничих відділень ТОВ «Врожайний» на легковому автомобілі Mercedes-Benz GL білого кольору без номерних знаків та здійснюють контроль над господарсько діяльністю ТОВ «Врожайний», чинячи при цьому погрози в бік співробітників ТОВ «Врожайний». Представники «Інвестора з Москви» « ОСОБА_25 » та « ОСОБА_42 » призначили керівником ТОВ «Врожайний» від нової окупаційної влади ОСОБА_28 , що раніше працював на цьому підприємстві комерційним директором з сумісництвом. Також стало відомо, що ОСОБА_43 на свій розсуд та на свою користь розпоряджається активами підприємства, в тому числі врожаєм 2021 та 2022 років та виконує всі вказівки представників «Інвестора з Москви». Зокрема, представники «Інвестора з Москви» « ОСОБА_25 » та « ОСОБА_42 » примусили співробітни ТОВ «Врожайний» зібрати врожай зернових та олійних культур для подальших поставок до окупованої Автономної Республіки Крим. З сайту Федеральної податкової служби росії (https://egrul.nalog.ru/index.html) він дізнався, що 20.06.2022 року Міжрайонною росії інспекцією Федеральної податкової служби №16 по Краснодарськом краю зареєстрований суб`єкт господарювання «Общество с ответственностью «Производственно-коммерческая фирма «Мелитопольская ограниченной черешня»» (юридична адреса: 350058, Краснодарський край, Г.О. ГОРОД КРАСНОДАР, Г КРАСНОДАР, УЛ СТАРОКУБАНСКАЯ, Д. 114, ОФИС 632/3). Директором призначений ОСОБА_25 ». Представники «Інвестора з Москви» « ОСОБА_25 » та « ОСОБА_42 » заявили співробітникам ТОВ «Врожайний», що вони продовжують працювати, але вже «в російській юрисдикції» під егідою російського суб`єкта господарювання суб`єкт господарювання «Общество с ограниченной ответственніс «Производственно-коммерческая фирма «Мелитопольская черешня». Орієнтовна вартість нанесених збитків та упущеної вигоди ТОВ «Врожайний» становить: 55228 076,3 грн., в тому числі: Прямі збитки - 35 303 335,40 грн., з них: основні засоби - 14 710 463,93 грн., сировина та матеріали - 3552 812,35 грн., незавершене виробництво 17040059,12 грн., упущена вигода - 19 924 740,90 грн. Вартість нанесених збитків та упущеної вигоди ТОВ «Врожайний» може ще уточнюватися, оскільки вся бухгалтерська документація залишилася на тимчасово окупованій території;

-протоколом про результати здійснення зняття інформації з електронних інформаційних систем від 29.01.2024, а саме з облікового запису в месенджері Telegram, який прив`язаний до номеру мобільного телефону НОМЕР_4 , який використовувався ОСОБА_44 , з якого встановлено, що ОСОБА_45 спілкувався з різними абонентами приводу діяльності «ПКФ «Мелитопольская черешня», під час спілкування надсилались так звані мовою оригіналу «Свидетельство о поверке средства измерений», виданого мовою оригіналу «Федеральным бюджетным учреждением «государственный региональный центр стандартизации, метрологии и испытаний в республике Крым зазначена дата повірки вагів 01.06.2023, володільцем засобу виміру - ПКФ «Мелитопольская черешня», також в переписці від 17.08.2023 року виявлені «акти відбору зразків» від 16.08.2023 року, заявником зазначена «ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня», найменування продукції «насіння льону олійного» 1000 000 кг, врожай 202 директором «ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня» вказаний ОСОБА_25 , аналогічна інформація щодо директора «ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня» міститься в заявці до договору, також долучена довіреність №10 від 04.07.2023 року видана «ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня» в особі директора ОСОБА_10 (т.9 а.п. 126);

-протоколом про результати здійснення зняття інформації з електронних інформаційних систем від 27.01.2024, а саме з облікового запису в месенджері Telegram, який прив`язаний до номеру мобільного телефону НОМЕР_1 , який використовувався ОСОБА_28 , з якого встановлено, що в переписці останнього з різними абонентам надсилались документи, які стосуються діяльності «ООО «ПКФ «Мелитопольская черешня» за підписами директора ОСОБА_10 (т.9 а.п. 127-192).

Таким чином, на думку суду, ОСОБА_10 та ОСОБА_11 здійснили незаконне, невмотивоване і широкомасштабне привласнення майна, що перебуває під захистом цієї Конвенції, не зумовлене військовою необхідністю. Під час судового розгляду не встановлена будь-яка військова необхідність у фактичному пограбуванні зазначен запасів сільськогосподарської продукції, оскільки вони використані не для військових цілей і не для задоволення потреб населення, а з корисливою метою з мотивів особистого неправомірного збагачення.

Будь-яких інших доказів в ході судового розгляду сторонами, які були вільними у використанні своїх прав у межах та у спосіб, визначений КПК України, враховуючи, що суд, зберігаючи об`єктивність та неупередженість у ході розгляду даного кримінального провадження створив їм необхідні умови для реалізації ними їхні процесуальних прав та виконання процесуальних обов`язків, надано не було.

Суд враховує, що практика Європейського суду з прав людини вказує на необхідність оцінювати докази, керуючись критерієм доведення «поза розумним сумнівом». Таке доведення має випливати із сукупності ознак чи неспростовних презумпцій, достатньо вагомих, чітких і узгоджених між собою (Рішення ЄСПЛ від 14.02.2008 у спра «Кобець проти України» п. 43). Також має братися до уваги якість доказів, включаючи те, чи не ставлять обставини, за яких вони були отримані, під сумнів їхню надійність та точність (Рішення ЄСПЛ від 11.07.2013 у справі «Веренцов проти України» - п.86).

Вищезказані письмові докази узгоджуються між собою, не містять суперечностей, які б могли поставити під сумнів їх правдивість та достовірність.

Суд не погоджується із думкою захисників, що під час судового розгляду не доведено провину обвинувачених, оскільки аналіз і оцінка зібраних та досліджених доказів в їх сукупності підтверджують винність ОСОБА_10 та ОСОБА_11 у вчиненні кримінальних правопорушень в обсязі вказаному у вироку.

Щодо тверджень захисників про порушення під час провадження основних засад кримінального провадження, то суд вбачає за необхідне зазначити, що процедура in absentia допускається кримінальним процесуальним законодавством. Під час спеціального судового провадження обвинуваченим було забезпечено право на захист т доступ до правосуддя. Так, суд у передбачений законом спосіб неодноразово повідомляв обвинувачених про час і місце проведення судових засідань, забезпечував захисникам можливість приймати участь у дослідженні доказів, висловлюватися з цього приводу і заявляти клопотання.

Суд вважає, що дії ОСОБА_10 та ОСОБА_11 були вочевидь невмотивовані та безпідставні, не були обумовлені жодними воєнними задачами, а лише намаганням заволодіти майном потерпілих, користуючись окупацією території України. Крім того, дії обвинувачених були обумовлені впевненістю у власній безкарності на окупован території.

Наявність збройного конфлікту та зв`язок між конфліктом і діянням, що лежить в основі злочину, є спільними складовими для кожного воєнного злочину: цей аспект відрізняє воєнні злочини від звичайних (загальнокримінальних) правопорушень.

Зв`язок діяння із збройним конфліктом і усвідомлення цього зв`язку обвинуваченими є беззаперечним. Серед існуючих категорій воєнних злочинів, вчинені ОСОБА_10 та ОСОБА_11 діяння кваліфікуються як воєнний злочин проти власності. За формою вчинення міжнародного злочину є злочином вчиненим разом з іншими особами.

Отже судом встановлено, що злочин було вчинено під час міжнародного збройного конфлікту, обвинувачені, громадяни Російської Федерації усвідомлювали, що такий конфлікт існує, а також те, що злочин вони вчиняють проти захищених осіб цивільного населення України.

Матеріалами справи, доведено також інші елементи злочину у формі привласнення майна: факт привласнення майна, відсутність військової необхідності, масштабний характер.

За нормами МГП відповідальність настає не за будь-які, а лише за грубі порушення як вони визначені у Женевських Конвенціях та додаткових протоколах до них, а також інші серйозні порушення законів і звичаїв, що застосовуються у збройних конфліктах у встановлених межах міжнародного права, які мають «являти собо порушення правила, яке захищає важливі цінності, і таке порушення повинно мати тяжкі наслідки для жертви».

Щодо кримінально-правової кваліфікації вчиненого діяння, суд вбачає за необхідне також зазначити таке. При написанні формули кваліфікації та формулюванні обвинувачення органи досудового розслідування посилаються на ч.2 ст.28 КК України. Разом з тим, посилатися у формулі кваліфікації на форму співучасті, а саме на ст. 28 К не потрібно і про це вже неодноразово зазначалося у практиці Верховного Суду (постанова від 10 грудня 2024 року у справі № 163/2670/21, постанова від 21 жовтня 2025 року у справі №459/176/23). У формулі кримінально-правової кваліфікації вказуються, окрім інкримінованої особі статті Особливої частини кримінального закон статті Загальної частини кримінального закону лише у випадках зазначення стадії вчинення кримінального правопорушення (готування або замах) або ж для вказівки на роль особи, крім ролі виконавця (організатор, підбурювач або пособник). Вказівка у формулі кримінально-правової кваліфікації на інші статті Загальної частин кримінального закону (у тому числі на форму співучасті) є зайвою.

У цьому провадженні обвинуваченим інкриміновано вчинення кримінального правопорушення за попередньою змовою групою осіб і такі дії у формулі кваліфікації відображені з посиланням на ч.2 ст.28 КК. Однак, на форму співучасті у формулі кваліфікації посилатися не потрібно. Натомість якщо сторона обвинувачення вважає, щ відповідне кримінально-каране діяння вчинене у співучасті, то вона може це врахувати, інкримінувавши особі кваліфікуючу ознаку, що стосується форми співучасті, якщо вона передбачена у статті Особливої частини кримінального закону. Диспозиції статті 438 КК України не передбачено такої кваліфікуючої ознаки. За таког посилання сторони обвинувачення на ч.2 ст.28 КК України є зайвим і підлягає виключенню. За наявності певних підстав вчинення кримінального правопорушення групою осіб за попередньою змовою (ч.2 або ч.3 ст.28 КК України) може бути визнано обставиною, яке обтяжує покарання.

За таких обставин, суд вважає доведеним пред`явлене обвинувачення, та кваліфікує дії ОСОБА_10 та ОСОБА_11 за ч. 1 ст. 438 КК України, як порушення законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов`язковість яких надана Верховною Радою України.

Суд при призначенні покарання має враховувати дані про особу обвинуваченого, наявність обставин, що пом`якшують і обтяжують покарання, та вимоги ч.2 ст.50 КК України, якою передбачено, що покарання має на меті не тільки кару, а й виправлення засудженого, а також запобігання вчиненню нових злочинів як засудженим, так іншими особами. Таке покарання має бути необхідним і достатнім для виправлення особи та попередження нових злочинів.

Відповідно до п.4 Постанови Пленуму Верховного Суду України №7 від 24.10.2003 року «Про практику призначення судами кримінального покарання» виходячи з того, що встановлення пом`якшуючих та обтяжуючих покарання обставин має значення для правильного його призначення, судам необхідно всебічно досліджуват матеріали справи щодо наявності таких обставин і наводити у вироку мотиви прийнятого рішення.

Обставини, що пом`якшують та обтяжують покарання ОСОБА_10 та ОСОБА_11 відсутні.

Частина 2 ст.61 Конституції України передбачає, що юридична відповідальність особи має індивідуальний характер.

При призначенні покарання ОСОБА_10 та ОСОБА_11 суд виходить із положень статті 65 КК України, а саме: з принципів законності, справедливості, індивідуалізації, а також достатності покарання для виправлення та попередження нових кримінальних правопорушень. При цьому, враховує ступінь тяжкості вчиненого ОСОБА_10 ОСОБА_11 злочину, який відповідно до вимог ст.12 КК України є особливо тяжким, суспільну небезпечність та характер скоєного злочинів (проти миру, безпеки людства та міжнародного порядку), особу обвинувачених: раніше не судимі, громадяни Російської Федерації, відсутні відомості щодо утримання будь-яких осіб, їх вік здоров`я.

При цьому, при призначенні покарання суд враховує той факт, що обвинувачені ОСОБА_11 та ОСОБА_10 , як громадяни РФ, вчинили кримінальне правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, що свідчить про те, що злочин має підвищену суспільну небезпечність, вчинили цей злочин умисно з прям умислом, а тому суд вважає, що виправлення та перевиховання обвинувачених неможливе без реального відбування покарання.

Також з огляду на вчинення ОСОБА_11 та ОСОБА_10 суспільно-небезпечного кримінального правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, а також відсутність обставин, що істотно знижують ступінь тяжкості вчиненого ним кримінального правопорушення, суд при призначенні покарання останнім, н вбачає підстав для застосування положень ст. 69, 75 КК України.

Такий висновок узгоджується з практикою Європейського суду з прав людини, який зазначив, що складовим елементом принципу верховенства права є очікування від суду застосування до кожного злочинця такого покарання, яке законодавець вважає пропорційним («Скоппола проти Італії» від 17 вересня 2009 року).

На підставі викладеного, суд приходить до висновку про необхідність призначення ОСОБА_10 та ОСОБА_11 покарання у вигляді позбавлення волі в межах санкції статті. Зазначене покарання, на переконання суду буде відповідати меті покарання, буде необхідним та достатнім, таке покарання домірне тяжкості вчиненого ними злочин не сприймається явно несправедливим унаслідок м`якості чи/або суворості.

По кримінальному провадженню потерпілими пред`явлені цивільні позови.

Норми права, якими керувався суд під час розгляду цивільних позовів.

Згідно із статтею 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципам міжнародного права.

Згідно з частиною четвертою статті 41 Конституції України ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право приватної власності є непорушним.

Стаття 11 Цивільного кодексу України (далі - ЦК України) передбачає, що підставою виникнення цивільних прав і обов`язків є завдання майнової (матеріальної) та моральної шкоди іншій особі.

Відповідно до пункту 8 частини другої статті 16 ЦК України способами захисту цивільних прав та інтересів можуть бути, зокрема, відшкодування збитків та інші способи відшкодування майнової шкоди.

Відповідно до частини першої статті 49 Закону України "Про міжнародне приватне право" права та обов`язки за зобов`язаннями, що виникають внаслідок завдання шкоди, визначаються правом держави, у якій мала місце дія або інша обставина, що стала підставою для вимоги про відшкодування шкоди.

Таким чином, оскільки подія, яка стала підставою для вимог потерпілих про відшкодування збитків, мала місце на території України, то застосовним матеріальним законом при розгляді даного спору є матеріальний закон України.

ОСОБА_10 та ОСОБА_11 вчинили кримінальне правопорушення як учасники міжнародного збройного кофлікту і агенти держави-агресора, за наказом (вказівкою) вищого політичного і військового керівництва РФ та в інтересах держави-агресора.

У цьому кримінальному провадженні доведено, що шкоду позивачам спричинено на території України та обвинувачені, які її спричинили, також в момент її заподіяння перебували на території України.

Згідно зі ст. ст. 15,16 ЦК України кожна особа має право звернутися до суду за захистом свого особистого немайнового або майнового права та інтересу у разі їх порушення, невизнання чи оспорювання. Одним зі способів захисту цивільних прав та інтересів є відшкодування збитків та інші способи відшкодування майнової шкоди.

Відповідно до ч. 1 ст. 1166 ЦК України майнова шкода, завдана неправомірними рішеннями, діями чи бездіяльністю особистим немайновим правам фізичної або юридичної особи, а також шкода, завдана майну фізичної або юридичної особи, відшкодовується в повному обсязі особою, яка її завдала.

Отже, загальною підставою деліктної відповідальності є протиправне, шкідливе, винне діяння завдавача шкоди (цивільне правопорушення).

Згідно зі ст. 22 ЦК України під шкодою розуміється втрати, яких особа зазнала у зв`язку зі знищенням або пошкодженням речі, а також витрати, які особа зробила або мусить зробити для відновлення свого порушеного права (реальні збитки).

Причинний зв`язок між протиправною поведінкою особи та завданою шкодою є обов`язковою умовою відповідальності, яка передбачає, що шкода стала об`єктивним наслідком поведінки завдавача шкоди.

Деліктна відповідальність за загальним правилом настає лише за вини заподіювача шкоди. Відсутність у діях особи умислу або необережності звільняє її від відповідальності, крім випадків, коли за нормами Цивільного кодексу України відповідальність настає незалежно від вини.

Так, відповідно до ст. 1173 ЦК України шкода, завдана фізичній або юридичній особі незаконними рішеннями, дією чи бездіяльністю органу державної влади, органу влади АРК або органу місцевого самоврядування при здійсненні ними своїх повноважень, відшкодовується державою, АРК або органом місцевого самоврядуван незалежно від вини цих органів.

Дії ОСОБА_10 та ОСОБА_11 призвели до втрати майна позивачів.

Відповідно до ч. 2 ст. 28 КПК України шкода, заподіяна кримінальним правопорушенням або іншим суспільно небезпечним діянням, може бути стягнута судовим рішенням за результатами розгляду цивільного позову в кримінальних провадженнях.

Правом подати цивільний позов під час кримінального провадження наділена особа, якій кримінальним правопорушенням або іншим суспільно небезпечним діянням заподіяно майнової та/або моральної шкоди (ч. 1 ст. 128 КПК України).

Відповідно до ч. 6 ст. 9 КПК України у випадках, коли положення цього Кодексу не регулюють або неоднозначно регулюють питання кримінального провадження, застосовуються загальні засади кримінального провадження, визначені ч. 1 ст. 7 КПК України. А до загальних засад кримінального провадження насамперед належит принцип верховенства права, відповідно до якого людина, її права та свободи визнаються найвищими цінностями та визначають зміст і спрямованість діяльності держави.

Тобто держава має захистити своїх громадян - фізичних осіб, юридичних осіб тощо в рамках кримінального провадження, якщо були заявлені такі вимоги.

Відповідно до ч. 1 ст. 128 КПК України особа, якій кримінальним правопорушенням або іншим суспільно небезпечним діянням завдано майнової та/або моральної шкоди, має право під час кримінального провадження до початку судового розгляду пред`явити цивільний позов до підозрюваного, обвинуваченого або до фізичної ч юридичної особи, яка за законом несе цивільну відповідальність за шкоду, завдану діяннями підозрюваного, обвинуваченого або неосудної особи, яка вчинила суспільно небезпечне діяння.

Особа, якій завдано збитків у результаті порушення її цивільного права, має право на їх відшкодування (ч.1 ст.22 ЦК).

Відповідно до ч.2 ст.22 ЦК збитками є:

1) втрати, яких особа зазнала у зв`язку зі знищенням або пошкодженням речі, а також витрати, які особа зробила або мусить зробити для відновлення свого порушеного права (реальні збитки);

2) доходи, які особа могла б реально одержати за звичайних обставин, якби її право не було порушене (упущена вигода).

Збитки відшкодовуються у повному обсязі, якщо договором або законом не передбачено відшкодування у меншому або більшому розмірі (ч.3 ст.22 ЦК).

Велика Палата Верховного Суду у справі №920/715/17 виходила з того, що збитки - це об`єктивне зменшення будь-яких майнових благ сторони, що обмежує її інтереси як учасника певних господарських відносин і проявляється у витратах, зроблених кредитором, втраті або пошкодженні майна, а також не одержаних кредитором доход які б він одержав, якби зобов`язання було виконано боржником.

Оскільки втрата корпоративного контролю є наслідком позбавлення особи певного обсягу корпоративних прав, тобто право власності на ці права у її носія припиняється, очевидно, що відновити його шляхом відновлення становища, яке існувало до порушення, неможливо, тому суд вважає, що обраний спосіб захисту свого порушеног права у вигляді стягнення спричиненої майнової шкоди є правильним.

Постановою Кабінету Міністрів України від 20.03.2022 № 326 було затверджено Порядок визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації, який встановлює процедуру визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії росії, починаючи з 19.02.2014.

Згідно з підпунктом 18 пункту 2 Порядку № 326 визначення шкоди та збитків здійснюється окремо за таким напрямом: економічні втрати підприємств (крім підприємств оборонно-промислового комплексу), у тому числі господарських товариств, - напрям включає втрати підприємств усіх форм власності внаслідок знищення т пошкодження їх майна, втрати фінансових активів, а також упущену вигоду від неможливості чи перешкод у провадженні господарської діяльності.

Основні показники, які оцінюються:

вартість втраченого, знищеного чи пошкодженого майна державних підприємств, у тому числі господарських товариств, у статутному капіталі яких державі належить 50 та більше відсотків акцій (часток, паїв);

вартість втраченого, знищеного чи пошкодженого майна підприємств недержавної форми власності;

вартість втрачених фінансових активів державних підприємств, у тому числі господарських товариств, у статутному капіталі яких державі належить 50 та більше відсотків акцій (часток, паїв);

вартість втрачених фінансових активів підприємств недержавної форми власності;

упущена вигода державних підприємств, у тому числі господарських товариств, у статутному капіталі яких державі належить 50 та більше відсотків акцій (часток, паїв);

упущена вигода підприємств недержавної форми власності;

втрати державних підприємств, у тому числі господарських товариств, у статутному капіталі яких державі належить 50 та більше відсотків акцій (часток, паїв), від неоплачених товарів, робіт і послуг, наданих та спожитих на тимчасово окупованих територіях;

втрати підприємств недержавної форми власності від неоплачених товарів, робіт і послуг, наданих та спожитих на тимчасово окупованих територіях.

Визначення шкоди та збитків підприємств здійснюється відповідно до методики, затвердженої спільним наказом Мінекономіки та Фонду державного майна.

Відповідно до пункту 5 Загальних засад оцінки збитків, завданих майну та майновим правам внаслідок збройної агресії Російської Федерації (додаток до Постанови № 326) оцінка збитків, завданих постраждалим, здійснюється шляхом проведення аналітичної оцінки збитків, стандартизованої, незалежної оцінки збитків або результатом проведення судової експертизи.

Товариством з обмеженою відповідальністю «Виробничо-комерційна фірма «Мелітопольська черешня» (код ЄДРПОУ 32232152), Товариством з обмеженою відповідальністю «Врожайний» (код ЄДРПОУ 37419606), Приватним підприємством «Алмін-98» (код ЄДРПОУ 25490821), ОСОБА_12 пред`явлений цивільний позов д обвинувачених ОСОБА_10 та ОСОБА_11 про солідарне стягнення матеріальних збитків на користь ТОВ «ВКФ «Мелітопольська черешня» у сумі 170 230 014,85 грн., на користь ТОВ «Врожайний» в сумі 35 303 335,40 грн., на користь ПП «Алмін-98» у сумі матеріальні збитки в сумі 10 000 000 грн., на користь ОСОБА_12 моральн шкоду в сумі 20 000 000 грн. (т.1 а.п. 92-99). Позов обґрунтовується тим, що кінцевим та бенефіціарним власником та засновником ТОВ «ВКФ «Мелітопольська черешня», ТОВ «Врожайний», ПП «Алмін-98» є ОСОБА_12 , якій завдані діяннями обвинувачених ОСОБА_10 та ОСОБА_11 , що підтверджується висновком експертом №38 від 02.01.2025 року в сумі 205 533 350,25 грн.

З висновку експерта №384 за результатами проведення економічної експертизи від 02.01.2025 року судом встановлено, що на дослідження експерту були надані регістри бухгалтерського обліку (оборотно-сальдові відомості) ТОВ «ВКФ «Мелітопольська черешня» та ТОВ «Врожайний» станом на 27.03.2022. Документальн підтверджується балансова вартість активів ТОВ «ВКФ «Мелітопольська черешня» на загальну суму 170 230 014,85 грн., по ТОВ «Врожайний» на загальну суму 35 303 335, 40 грн.

Відповідно до ст.81 ЦПК України, кожна сторона повинна довести ті обставини, на які вона посилається як на підставу своїх вимог або заперечень, крім випадків, встановлених цим Кодексом.

Вартість матеріальної шкоди спричиненої ПП «Алмін-98» на суму 10 000 000 грн. не підтверджена належними доказами, тому у задоволенні позову слід відмовити.

Потерпілою ОСОБА_12 до ОСОБА_10 , ОСОБА_11 пред`явлений цивільний позов про стягнення моральної шкоди в сумі 10 000 000 грн.

Згідно з ч.1 ст.1167 ЦК України, моральна шкода, завдана фізичній або юридичній особі неправомірними рішеннями, діями чи бездіяльністю, відшкодовується особою, яка її завдала, за наявності її вини, крім випадків, встановлених частиною другою цієї статті.

Відповідно до ст. 1177 ЦК України шкода, завдана фізичній особі, яка потерпіла від кримінального правопорушення, відшкодовується відповідно до закону.

Відповідно до п. 5постанови Пленуму Верховного Суду України № 4 від 31 березня 1995 року «Про судову практику в справах про відшкодування моральної немайнової шкоди» з`ясуванню при вирішенні спору про відшкодування моральної (немайнової) шкоди підлягають: наявність такої шкоди, протиправність діяння її заподіювач наявність причинного зв`язку між шкодою і протиправним діянням заподіювача та вини останнього в її заподіянні. Суд, зокрема, повинен з`ясувати, чим підтверджується факт заподіяння позивачеві моральних чи фізичних страждань або втрат немайнового характеру, за яких обставин чи якими діями (бездіяльністю) вони заподіяні, якій грошовій сумі чи в якій матеріальній формі позивач оцінює заподіяну йому шкоду та з чого він при цьому виходить, а також інші обставини, що мають значення для вирішення спору.

Пунктом 3 Постанови Пленуму Верховного Суду України №4 від 31.03.95із подальшими змінами, внесеними згідно з Постановою Пленуму Верховного Суду України №5 від 25.05.2001 року «Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди» визначено, що під моральною шкодою слід розуміти втрат немайнового характеру внаслідок моральних чи фізичних страждань або інших негативних явищ, заподіяних фізичній чи юридичній особі незаконними діями або бездіяльністю інших осіб.

Окремо суд звертає увагу на ст. 41 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, згідно з якою потерпілі мають право на справедливу сатисфакцію. Європейський суд з прав людини, який згідно з Законом України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини», є джерелом прав підлягає до застосування національними судами України. Так. у справі «Шмалько проти України» (2004) Європейський суд з прав людини вказав на таке: «Суд вважає, що заявник може вважатися таким, що зазнав моральних страждань у результаті встановлених порушень, і ці страждання не можуть бути компенсовані лиш констатацією порушення».

Потерпілій ОСОБА_12 внаслідок протиправного позбавлення майна заподіяна моральна шкода, враховуючи вимоги розумності та справедливості, неможливості відшкодувати в повному обсязі моральної шкоди, оскільки немає і не може бути точних критеріїв майнового виразу душевного болю та страждань, яких потерпіла зазнала зв`язку із вчиненим злочином, суд визнає обґрунтованим розмір відшкодування моральної шкоди в сумі 1 000 000грн., в решті позов є надмірним та задоволенню не підлягає.

Ухвалами слідчого судді Жовтневого районного суду м. Запоріжжя від 02.12.2024 року до ОСОБА_10 та ОСОБА_11 застосовано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, оскільки обвинуваченим призначається покарання у виді позбавлення волі, то підстав для скасування запобіжного заходу не має.

Речові докази по справі відсутні.

Судові витрати по справі відсутні.

Керуючись ст.ст.370, 374 КПК України, суд, -

УХВАЛИВ:

Визнати **ОСОБА_10** винуватим у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.1 ст.438 КК України та призначити йому покарання за цією статтею у вигляді 12 (дванадцяти) років позбавлення волі.

Визнати **ОСОБА_11** винуватим у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.1 ст.438 КК України та призначити йому покарання за цією статтею у вигляді 12 (дванадцяти) років позбавлення волі.

Цивільний позов потерпілого Товариства з обмеженою відповідальністю «Виробничо-комерційна фірма «Мелітопольська черешня» (код ЄДРПОУ 32232152) до **ОСОБА_10** , **ОСОБА_11** про стягнення матеріальної шкоди - задовольнити.

Стягнути солідарно з **ОСОБА_10** , **ОСОБА_11** на користь Товариства з обмеженою відповідальністю «Виробничо-комерційна фірма «Мелітопольська черешня» (код ЄДРПОУ 32232152) матеріальну шкоду в сумі 170 230 014 (сто сімдесят мільйонів двісті тридцять тисяч чотирнадцять) грн. 85 коп.

Цивільний позов потерпілого Товариства з обмеженою відповідальністю «Врожайний» (код ЄДРПОУ 37419606) до **ОСОБА_10** , **ОСОБА_11** про стягнення матеріальної шкоди - задовольнити.

Стягнути солідарно з **ОСОБА_10** , **ОСОБА_11** на користь Товариства з обмеженою відповідальністю «Врожайний» (код ЄДРПОУ 37419606) матеріальну шкоду в сумі 35 303 335 (тридцять п`ять мільйонів триста три тисячі триста тридцять п`ять) грн. 40 коп.

Цивільний позов потерпілого Приватного підприємства «Алмін-98» (код ЄДРПОУ 25490821) до **ОСОБА_10** , **ОСОБА_11** про стягнення матеріальної шкоди - залишити без задоволення.

Цивільний позов потерпілого ОСОБА_12 до **ОСОБА_10** , **ОСОБА_11** про стягнення моральної шкоди - задовольнити частково.

Стягнути солідарно з **ОСОБА_10** , **ОСОБА_11** на користь ОСОБА_12 моральну шкоду в сумі 1 000 000 (один мільйон) грн., в решті позову - відмовити.

Міру запобіжного заходу до набрання вироком законної сили ОСОБА_10 та ОСОБА_11 у виді тримання під вартою залишити без змін.

Строк відбування покарання ОСОБА_10 та ОСОБА_11 обчислювати з моменту фактичного їх затримання.

Вирок може бути оскаржений до Запорізького апеляційного суду протягом 30 днів з дня його проголошення, а ОСОБА_10 , ОСОБА_11 - в той же строк з моменту вручення їм копії цього вироку.

Вирок набуває законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги, якщо таку скаргу не було подано.

Учасники судового провадження мають право отримати в суді копію вироку.

Копію вироку після проголошення негайно вручити захисникам та прокурору.

Інформацію про ухвалений вирок, опублікувати у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження, згідно з положеннями статті 297-5 КПК України, та на офіційному веб-сайті суду.

Суддя Комунарського районного суду

міста Запоріжжя   ОСОБА_1